

[Birgit Busk.]

ketinget, bør valgloven også sikre, at tinget har en sådan sammensætning, at de lokale opgaver kan varetages. De er meget forskellige fra egn til egn; og jeg tror, at den fremmedgørelse i forholdet mellem vælgere og politikere, som i vore dage er ved at antage næsten uhyggelige dimensioner, i betydeligt omfang kan ledes tilbage til valglovens bestemmelse.

Det er derfor min hensigt i det forslag til ændring af valgloven, jeg lige har bebudet, at foreslå hensynet til den ligelige landsmæssige dækning for anskuelser og opfattelser i folketinget kombineret med flertalsvalg i enkeltmandskredse. Jeg tænker her på et system, hvor politiske partier, eventuelt andre vælgerkredse, kan opstille kandidater inden for den enkelte valgkreds, og den kandidat, der opnår flest stemmer i kredsen, er valgt. Samtlige de stemmer, der er afgivet på kandidater fra politiske partier, som ikke er blevet valgt i de enkelte kredse, tælles derefter sammen for landet som helhed og får så mange tillægsmandater i folketinget, at hver partis kredsmandater og tillægsmandater svarer til partiets stemmetal. På denne måde vil både lokalinteresserne og de landspolitiske interesser blive varetaget og vælgere og politikere knyttet meget nærmere sammen, end de er i dag.

En valgordning efter disse principper fungerer godt i den vesttyske forbundsrepublik og har fungeret godt dér siden 1948. Den er i Vesttyskland koblet sammen med en 5 pct. spærreklausul og med partilister over kandidater i den rækkefølge, som partierne ønsker deres tillægsmandater besat i. Dette supplement med spærreklausul og landslister behøver vi ikke i Danmark. Allerede sammensætningen af det nuværende folketing med dets 12 partigrupper viser spærrereglens uanvendelighed til det, der både i Danmark og i Vesttyskland er dens motivering, at forhindre en parlamentarisk opsplittning, og en indførelse her i landet af de vesttyske partilister vil give partiorganisationerne endnu større magt, end de allerede har, på vælgerens bekostning.

Mit forslag til ændring af valgloven vil derfor gå ud på for det første at indføre valg i enkeltmandskredse, for det andet gennem tillægsmandater for urepræsenterede stemmer at sikre ligelig repræsentation

for alle politiske anskuelser og opfattelser i landet uden anden form for spærregel end den, at de urepræsenterede stemmer skal være tilstrækkeligt mange til mindst ét folketingsmandat, og for det tredje at tillægsmandaterne skal fordeles landet over efter de urepræsenterede stemmer, som partierne har fået i de enkelte valgkredse.

Jeg betragter retsforbundets forslag om ændring af valgloven som alt for lidt omfattende og principielt forkert. Jeg vil derfor ikke kunne stemme for det i den form, det har nu.

Vestergaard Eriksen (FU):

Den 2 pct. spærregel, der har været og er i valgloven stadig væk, opfylder jo klart ikke grundlovens rettigheder af 1953, og det synes jeg er meget kedeligt, for der er mange vælgere i Danmark, der er diskrimineret ved de forskellige folketingsvalg siden. Det kan ikke være korrekt, når vi har et folkestyre, baseret på grundlovens ret; det er en af de ting, jeg hævder kraftigt. Jeg mener derfor, vi må have sådanne spærre-regler afskaffet.

Når man har muligheder for i et parti at opnå mindst et stemmetal på 1/175 af vælgerne, så må man også have ret til at blive repræsenteret i dette høje ting.

Nu nævnede indenrigsministeren, at det kunne måske betyde en splittelse, når der kom for mange partier i dette høje ting. Det er muligt, men man skal vel også vende billedet om og se: hvorfor har man så mange partier i dag — og får måske flere? Det må være „gammelpartiernes“ skyld, det kan da ikke være andet. Det må da simpelt hen være, fordi man for det første har en forkert valglov, for det andet måske har ført en forkert politik. Jeg nævnede noget om det forleden dag — en ulykkelig politik. Det er det, vælgerne klart vil tilkendegive ved at støtte de nye partier. De må så have de rettigheder, som de får i henhold til det lovfor-slag, der her ligger fra retsforbundets side.

Jeg ser ikke det uheldige i, om vi er 5 partier eller vi er 20 her i det høje ting. Jeg mener, det afgørende er samarbejdet om tingene her i det høje ting, det må være det afgørende, og det er bl. a. det, folkeunionen står for. Det er helt afgørende. Vi må simpelt hen se at få drejet det derhen, at det er lovgivningen, der principielt er det afgø-